

Factors that Influence Decision-Making in the Purchase of Batik Cloth in Phuket, Phang-nga, and Krabi

Sopon Supaviriyakorn¹

Abstract

The objectives of this research were to study the opinion of Thai and foreign customers, who bought batik cloth in Phuket, Phang-nga and Krabi, regarding styles and patterns of batik cloth as well as to investigate factors influencing their decision making in the purchase of batik cloth. The data was collected from a questionnaire. The samples of this study were 600 people: 100 Thai and 100 foreign consumers from each of three provinces, selected by the quota sampling method. The data was analyzed using a computer software program and the descriptive statistics, namely frequency; percentage; mean and standard deviation.

In terms of the customers' opinions towards styles and patterns of batik cloth, the results revealed that both Thai and foreign customers were satisfied with batik cloth painted with crab, fish, shrimp, shell, and coral designs; or floral designs like rose, hibiscus, frangipani, and orchid; and other provincial characteristics. Regarding factors influencing the Thai and foreign consumers' decision in making their purchase of batik cloth, while a wide variety of choices of batik cloth; the sales methods with regard to the presence of a fitting room; the marketing promotion pertaining to the services and sales clerks' suggestions; and the purchasing behavior in terms of preferable patterns and colors of batik were rated as the most significant factors by the customers, a wide variety of prices for every budget was the factor that the customers considered very significant.

Keywords: opinion, designs, Batik cloth, decision-making

¹ Assist. Prof. in Thai and ASEAN Studies Program, Faculty of International Studies.
Prince of Songkla University, Phuket Campus.

ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อผ้าบาติก ในจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่

โสภณ คุภะวิริยากร²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบลวดลายผ้าบาติกของผู้ซื้อและปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อผ้าบาติกของชาวไทยและชาวต่างชาติ ในจังหวัดภูเก็ต พังงาและกระบี่ โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเฉพาะผู้ซื้อหรือผู้เคยซื้อผ้าบาติก ชาวไทย 100 คน ชาวต่างชาติ 100 คน ในเขตพื้นที่ภูเก็ต พังงา และกระบี่ รวมทั้งหมด 600 คน วิธีการสุ่มแบบโควตา (quota sampling) แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ นิยมซื้อลวดลายผ้าบาติกประเภทปู ปลา กุ้ง หอย เต่า และปะการัง ลวดลายดอกกุหลาบ ขบา ลีลาวดี กล้วยไม้ ลวดลายเอกลักษณ์ของจังหวัด ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อผ้าบาติก พบว่าปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ประเภทของเสื้อผ้าบาติกมีให้เลือก และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ประเด็นด้านการมีห้องทดลองสวมเสื้อผ้าบาติกมีให้เลือก ด้านส่งเสริมการตลาด ประเด็นการให้บริการและคำแนะนำของผู้ขายและส่วนปัจจัยด้านพฤติกรรม ประเด็นการซื้อผ้าบาติกเพราะชอบลวดลายและสีสัน ผู้ซื้อเห็นความสำคัญมากที่สุด ส่วนด้านราคาที่มีให้เลือกหลากหลายเหมาะสม ผู้ซื้อเห็นความสำคัญมาก

คำสำคัญ : ความคิดเห็น, รูปแบบลวดลาย, ผ้าบาติก, การตัดสินใจ

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาไทยศึกษาและอาเซียน คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

บทนำ

ผ้าบาติกเป็นผ้าชนิดหนึ่งที่นิยมใช้กันมากในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะอินโดนีเซีย มาเลเซีย บรูไนดารุสซาลาม หมู่เกาะทางภาคใต้ของฟิลิปปินส์รวมทั้งภาคใต้ของประเทศไทย (นันทา โรจนอุดมศาสตร์, 2536, น. 1) สำหรับแหล่งกำเนิดของผ้าบาติกไม่ทราบแน่นอน แต่ในประเทศไทยส่วนใหญ่มีกำเนิดจากตอนใต้ของประเทศไทย เช่น จังหวัดนราธิวาส ยะลา ส่วนรูปแบบลวดลายต่าง ๆ ของผ้าบาติกมักจะเลียนแบบลายผ้าบาติกของมาเลเซีย ดังนั้นผ้าบาติกของไทยเราที่ผลิตในจังหวัดชายแดนภาคใต้มักจะคล้ายกับผ้าบาติกของมาเลเซีย ซึ่งมีลักษณะบาติกแบบพิมพ์ผสมกับแบบเขียน (นันทา โรจน-อุดมศาสตร์, 2536, น. 2) การทำบาติกในจังหวัดนราธิวาสประกอบด้วยบุคคลที่มีบทบาทสำคัญคนหนึ่งคือ แวบาบิน เจบูซอ เจ้าของโรงงาน J.K BATIK ที่นำศิลปะการทำผ้าบาติกจากมาเลเซียเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2517-2518 (อิชิยา ซึนจิ, 2542, น. 5)

ส่วนผ้าบาติกสมัยใหม่โดยเฉพาะเมืองชายทะเล เช่น ภูเก็ต นราธิวาส ยังมีการออกแบบลวดลายเป็นลวดลายของใต้ท้องทะเล เช่น ปู ปลา ปะการัง กุ้ง ฯลฯ ลวดลายประเภทสัตว์เหล่านี้มักจะแสดง 2 ลักษณะ คือ 1) ลักษณะรูปทรงไม่เหมือนธรรมชาติแต่จะเป็นลักษณะสกัดตัดทอนให้ดูง่าย ๆ ตามรูปแบบของงานออกแบบซึ่งมีลักษณะกึ่งนามธรรม ลวดลายเหล่านี้นิยมกันในหมู่วัยรุ่นงานประเภทนี้ที่นำมาตกแต่งส่วนใหญ่มักเป็น ภาพจิตรกรรม ผ้าปูโต๊ะ ผ้าปูเก้าอี้ 2) ลักษณะภาพสัตว์ที่เน้นเรื่องราวจากประเพณีท้องถิ่น การละเล่นพื้นบ้าน วรรณกรรมพื้นบ้าน วรรณคดี เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม ส่วนใหญ่แล้วมักใช้กับงานบาติกที่เป็นลักษณะของจิตรกรรม (นันทา โรจนอุดมศาสตร์, 2536, น. 84)

ต่อมาผ้าบาติกมีการพัฒนาและเข้ามาสู่เขตจังหวัดภูเก็ตและขยายไปยังแถบฝั่งอันดามัน โดยจุดเริ่มต้นที่วิทยาลัยครูภูเก็ตซึ่งปัจจุบันเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตประมาณปี พ.ศ. 2526-2528 ได้มีการสอนหลักสูตรการทำผ้าบาติกลายเขียนเทียนระบายสีแก่นักศึกษาภาควิชาศิลปะ วิทยาลัยครูภูเก็ตในสมัยนั้นโดยอาจารย์ชูชาติ ระวีจันทร์ (ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) ซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างสรรค์และพัฒนางานบาติกลายเขียนเทียนเป็นงานหัตถกรรมให้กลายเป็นงานจิตรกรรมมีคุณค่า (หจก. โยฮัน เวิร์ดเคมีช, ม.ป.ป.) มีรูปแบบลักษณะลวดลายส่วนใหญ่เป็นดอกไม้ นก ปลาใต้ท้องทะเล เป็นต้น (ชมรมศิษย์เก่าศิลปสถาบันราชภัฏภูเก็ต, 2541, น. 1-3) ดังนั้น ผ้าบาติกในจังหวัดภูเก็ต

จึงกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวเป็นงานหัตถกรรมโดดเด่น เป็นงานฝีมือที่ตอบสนองวิถีชีวิตของคนภูเก็ตและคนทั่วไป (สุตารา สุฉายา, 2543, น. 147 อ้างในทวิรัตน์ กุลดาร์วิวัฒน์, 2543, น. 2) การทำผ้าบาติกในจังหวัดภูเก็ตซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ติดฝั่งทะเลอันดามันซึ่งรวมถึงจังหวัดพังงาและกระบี่ ได้กลายเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้กับคนในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง

ผ้าบาติกนับเป็นอาชีพธุรกิจอย่างหนึ่งของชุมชนในแถบฝั่งอันดามันที่ทำรายได้ให้แก่จังหวัด จึงจัดว่าเป็นผลิตภัณฑ์โอท็อปตามนโยบายของรัฐบาล ดังที่สมศักดิ์ สงนุ้ย (พัฒนาการจังหวัดภูเก็ต) กล่าวไว้ว่า “ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ภูเก็ตมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าโอท็อปตามเป้าหมายที่วางไว้อยู่ประมาณ 600 ล้านบาท ส่วนใหญ่จะมาจากผู้ประกอบการ SMEs (Small and Medium Enterprises) โดยสินค้าที่ได้รับความนิยมจะเป็นอาหารทะเลแปรรูปและอาหารอื่น ๆ เกือบทุกชนิด รองลงมาเป็นผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก” ในการส่งเสริมการตลาดนั้น จังหวัดได้จัดมหกรรมสินค้าโอท็อป เพื่อนำสินค้าจากผู้ประกอบการโอท็อปในจังหวัดและใกล้เคียงมาจำหน่ายในพื้นที่ ซึ่งได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังได้นำกลุ่มผู้ประกอบการสินค้าโอท็อปไปจัดโรดโชว์ภายในประเทศและต่างประเทศ เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน อินโดนีเซีย มาเลเซีย เป็นต้น ในแต่ละครั้งจะได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวสั่งซื้อสินค้าเป็นจำนวนมาก และสามารถสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการอย่างมากเช่นกัน (“ปิ่นดุงาน”, 2554, น. 5) เป็นที่ทราบแล้วว่า ผ้าบาติกเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้ให้กับชุมชนและแก่นักท่องเที่ยวได้หาซื้อเป็นของฝากกลับบ้าน การตัดสินใจเลือกซื้อของผู้บริโภคจึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการตัดสินใจเลือกซื้อซึ่งประกอบปัจจัยหลายอย่าง เช่น ด้านรูปแบบลวดลาย ด้านขนาดลวดลาย ด้านสีสันทัน เทคนิคการผลิต ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการตลาด เป็นต้น ดังที่สาคร คันธโชติ (2528, น. 25-26 อ้างถึงใน ทวิรัตน์ กุลดาร์วิวัฒน์, 2543, น. 3) กล่าวว่า การตลาดมีความสำคัญต่อการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นอย่างมากและการวิจัยตลาดที่มีประสิทธิภาพสามารถเพิ่มยอดขายของผลิตภัณฑ์ในระยะยาวได้

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะมีการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบลวดลายผ้าบาติก และปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกซื้อผ้าบาติกของชาวไทย และชาวต่างชาติในเขตจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร ประกอบกับไม่มีงานวิจัยได้ศึกษาในประเด็นนี้ และนำผล

จากการศึกษาไปปรับปรุง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบลดลายเสื้อผ้าบาติกให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในเขตจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ต่อไป

วิธีการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัยได้ศึกษาโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชากรชาวไทย และชาวต่างชาติในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลจาก แบบสอบถาม เฉพาะผู้ซื้อหรือผู้เคยซื้อผ้าบาติก ชาวไทย 100 คน ชาวต่างชาติ 100 คน ในเขตพื้นที่ภูเก็ต พังงา และกระบี่ รวมทั้งหมด 600 คน โดยวิธีการสุ่มแบบโควตา (quota sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) มี 2 ชุด ทั้งชุดภาษาไทย และภาษาอังกฤษ โดยตั้งคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย ประกอบกับศึกษาข้อมูลจากตำราเอกสารทฤษฎีต่าง ๆ งานวิจัยวิทยานิพนธ์ อินเทอร์เน็ต ส่วนเนื้อหาของแบบสอบถามเกี่ยวกับ 1) ประเด็นข้อมูลทั่วไป เช่น เพศ อายุ สถานภาพสมรส เชื้อชาติ ภูมิภาค การศึกษา ศาสนา อาชีพ และรายได้ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบลดลายผ้าบาติกในการตัดสินใจซื้อของชาวไทย และชาวต่างชาติในเขตจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ เช่น ลดลายปู ปลา หอย เต่า ดอกไม้ต่าง ๆ เป็นต้น 3) ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อผ้าบาติกของชาวไทย และชาวต่างชาติ เช่น ด้านการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด และด้านพฤติกรรม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามจากแบบสอบถามของผู้ตอบ (กลุ่มตัวอย่าง) ในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ ทั้งหมด 600 ชุด ทั้งชุดภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อนำมาวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หลังจากนั้นนำผลจากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อผ้าบาติกในจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ รายงานนำเสนอโดยเชิงพรรณนาต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1) ในส่วนการวิเคราะห์แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป 2) แบบสอบถาม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบลวดลายผ้าบาติกในการตัดสินใจซื้อของชาวไทยและชาวต่างชาติ ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย 3) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อผ้าบาติกของชาวไทยและชาวต่างชาติ ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนประมาณค่า 5 ระดับ ในแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

- 4.21-5.00 หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด (ระดับความคิดเห็นมากที่สุด)
- 3.41-4.20 หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลมาก (ระดับความคิดเห็นมาก)
- 2.61-3.40 หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลปานกลาง (ระดับความคิดเห็นปานกลาง)
- 1.81-2.60 หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อย (ระดับความคิดเห็นน้อย)
- 1.00-1.80 หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด (ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถามของผู้ซื้อผ้าบาติกของชาวไทยและชาวต่างชาติ

จากผู้ซื้อผ้าบาติกได้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 56.00 เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 58.00 ส่วนชาวต่างชาติ เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.00 สำหรับเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 44.00 เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 42.00 ส่วนชาวต่างชาติเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 45.00

อายุของผู้ซื้อ พบว่า อายุระหว่าง 20-29 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.00 เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 29.00 ส่วนชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 31.00 รองลงมาคืออายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.00 เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 30.00 ส่วนชาวต่างชาติคิดเป็นร้อยละ 29.00

สถานภาพสมรส พบว่า ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 60.00 เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาสถานภาพของผู้ซื้อผ้าบาติกคือ โสด คิดเป็นร้อยละ 40.00 เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 30.00

เชื้อชาติของผู้ซื้อผ้าบาติกส่วนใหญ่เป็นเชื้อชาติไทย คิดเป็นร้อยละ 78.30 รองลงมาเชื้อชาติของผู้ซื้อผ้าบาติกคือ เชื้อชาติอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 12.00

และเป็นเชื้อชาติของผู้ซื้อผ้าบาติกคือ เชื้อชาติจีน คิดเป็นร้อยละ 2.70 ตามลำดับ
ภูมิภาคของผู้ซื้อผ้าบาติกส่วนใหญ่เป็นภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 70.30 เป็น
ชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 85.50 ส่วนชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมา
ภาคอื่น ๆ ที่ไม่ได้ระบุ คิดเป็นร้อยละ 19.70 เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 0.30
ส่วนชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 38.90

ระดับการศึกษาของผู้ซื้อผ้าบาติกส่วนใหญ่อยู่ระดับปริญญาตรี คิดเป็น
ร้อยละ 54.00 เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 54.00 ส่วนชาวต่างชาติ คิดเป็น
ร้อยละ 55.00 รองลงมาการศึกษาของผู้ซื้อผ้าบาติกคือ ประกาศนียบัตร หรือ
อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 21.00 เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 23.00 ส่วน
ชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 19.00

ด้านศาสนาของผู้ซื้อผ้าบาติกส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ
47.90 เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 59.90 ส่วนชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ
36.80 รองลงมาของผู้ซื้อผ้าบาติกนับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 31.30
เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 38.80 ส่วนชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 23.30 และ
รองลงมาของผู้ซื้อผ้าบาติกนับถือศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 20.50 เป็น ชาวไทย
คิดเป็นร้อยละ 1.30 ส่วนชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 39.60

อาชีพของผู้ซื้อผ้าบาติกส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรืออาชีพอิสระ
คิดเป็นร้อยละ 38.10 เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 34.60 ส่วนชาวต่างชาติ
คิดเป็นร้อยละ 41.70 รองลงมาอาชีพของผู้ซื้อผ้าบาติก คือ นิสิตนักศึกษา
คิดเป็นร้อยละ 21.90 เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 22.80 ส่วนชาวต่างชาติ
คิดเป็นร้อยละ 21.00 อาชีพพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 19.20 เป็นชาวไทย
คิดเป็นร้อยละ 16.80 ส่วนชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 21.70 และอาชีพรับ
ราชการ คิดเป็นร้อยละ 13.20 เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 16.80 ส่วนชาวต่างชาติ
คิดเป็นร้อยละ 9.50

ระดับรายได้ของผู้ซื้อผ้าบาติกส่วนใหญ่มีรายได้ตั้งแต่ 10,001-15,000 บาท
คิดเป็นร้อยละ 28.50 เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 31.80 ส่วนชาวต่างชาติ
คิดเป็นร้อยละ 24.60 รองลงมา 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.10
เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 30.40 ส่วนชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 16.70 และ
รายได้ 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.80 เป็นชาวไทย คิดเป็นร้อยละ
16.40 ส่วนชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 15.00 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างของ ผู้ซื้อผ้าบาติก

	ปัจจัยที่ทำการศึกษา	ผู้ซื้อผ้าบาติกชาวไทย		ผู้ซื้อผ้าบาติกชาวต่างชาติ		รวม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ข้อมูลทั่วไป	เพศ						
	ชาย	125.00	42.00	135.00	45.00	260.00	44.00
	หญิง	173.00	58.00	164.00	55.00	337.00	56.00
	รวม	298.00	100.00	299.00	100.00	597.00	100.00
	อายุ						
	ต่ำกว่า 20 ปี	26.00	09.00	23.00	08.00	49.00	08.00
	20-29 ปี	87.00	29.00	92.00	31.00	179.00	30.00
	30-39 ปี	89.00	30.00	86.00	29.00	175.00	29.00
	40-49 ปี	67.00	22.00	64.00	21.00	131.00	22.00
	50-59 ปี	24.00	08.00	31.00	10.00	55.00	09.00
	60 ขึ้นไป	7.00	02.00	4.00	01.00	11.00	02.00
	รวม	300.00	100.00	300.00	100.00	600.00	100.00
	สถานภาพ						
	โสด	127.00	40.00	100.00	30.00	227.00	40.00
	สมรส/อยู่ด้วยกัน	150.00	50.00	182.00	60.00	332.00	60.00
	หม้าย/อยู่ร้าง/ แยกกันอยู่	21.00	10.00	18.00	10.00	39.00	10.00
	รวม	298.00	100.00	300.00	100.00	598.00	100.00
	เชื้อชาติ						
	ไทย	298.00	100	174.00	58.20	472.00	78.30
	จีน	0.00	0.00	16.00	5.40	16.00	2.70
	อังกฤษ	0.00	0.00	72.00	24.10	72.00	12.00
	อื่น ๆ	0.00	0.00	37.00	12.40	39.00	6.50
	รวม	298.00	100.00	299.00	100	597.00	100.00
	ภูมิภาค						
	ภาคเหนือ	14.00	4.70	1.00	0.30	15.00	2.50
	ภาคกลาง	16.00	5.40	6.00	2.00	22.00	3.70
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	12.00	4.00	11.00	3.70	23.00	3.90
	ภาคใต้	254.00	85.50	164.00	55.00	418.00	70.30
	อื่น ๆ	1.00	0.30	116.00	38.90	117.00	19.70
	รวม	297.00	100.00	298.00	100.00	595.00	100.00

	ปัจจัยที่ทำการศึกษา	ผู้ซื้อผ้าบาติกชาวไทย		ผู้ซื้อผ้าบาติกชาวต่างชาติ		รวม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ข้อมูลทั่วไป	การศึกษา						
	มัธยมศึกษาตอนต้น	13.00	04.00	11.00	04.00	24.00	04.00
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	39.00	13.00	27.00	09.00	66.00	11.00
	ประกาศนียบัตร/อนุปริญญา	68.00	23.00	58.00	19.00	126.00	21.00
	ปริญญาตรี	160.00	54.00	164.00	55.00	324.00	54.00
	ปริญญาโท	8.00	03.00	30.00	10.00	38.00	06.00
	อื่น ๆ	9.00	03.00	9.00	03.00	18.00	03.00
	รวม	297.00	100.00	299.00	100.00	596.00	100.00
	ศาสนา						
	พุทธ	179.00	59.90	109.00	36.80	285.00	47.90
	อิสลาม	116.00	38.80	69.00	23.30	186.00	31.30
	คริสต์	4.00	1.30	117.00	39.60	122.00	20.50
	อื่น ๆ	0.00	0.00	1.00	0.30	2.00	0.30
	รวม	299.00	100.00	296.00	100.00	595.00	100.00
	การศึกษา						
	มัธยมศึกษาตอนต้น	13.00	04.00	11.00	04.00	24.00	04.00
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	39.00	13.00	27.00	09.00	66.00	11.00
	ประกาศนียบัตร/อนุปริญญา	68.00	23.00	58.00	19.00	126.00	21.00
	ปริญญาตรี	160.00	54.00	164.00	55.00	324.00	54.00
	ปริญญาโท	8.00	03.00	30.00	10.00	38.00	06.00
	อื่น ๆ	9.00	03.00	9.00	03.00	18.00	03.00
	รวม	297.00	100.00	299.00	100.00	596.00	100.00
	ศาสนา						
	พุทธ	179.00	59.90	109.00	36.80	285.00	47.90
	อิสลาม	116.00	38.80	69.00	23.30	186.00	31.30
	คริสต์	4.00	1.30	117.00	39.60	122.00	20.50
	อื่น ๆ	0.00	0.00	1.00	0.30	2.00	0.30
	รวม	299.00	100.00	296.00	100.00	595.00	100.00
	อาชีพ						
	รับราชการ	50.00	16.80	28.00	9.50	78.00	13.20
	ข้าราชการบำนาญ	6.00	2.00	3.00	0.10	9.00	1.50
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	12.00	4.00	9.00	3.10	21.00	3.50

	ปัจจัยที่ทำการศึกษ	ผู้ซื้อผ้าบาติกชาวไทย		ผู้ซื้อผ้าบาติกชาวต่างชาติ		รวม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ข้อมูลทั่วไป	อาชีพ						
	พนักงานเอกชน	50.00	16.80	67.00	21.70	114.00	19.20
	ธุรกิจส่วนตัว/อิสระ	103.00	34.60	123.00	41.70	226.00	38.10
	นิสิต/นักศึกษา	68.00	22.80	62.00	21.00	130.00	21.90
	อื่นๆ	9.00	3.00	6.00	2.00	15.00	2.50
	รวม	298.00	100.00	295.00	100.00	593.00	100.00
	รายได้						
	ต่ำกว่า 5,000	22.00	7.70	14.00	6.30	37.00	7.00
	5,001-10,000	29.00	10.10	20.00	8.30	49.00	9.30
	10,001-15,000	91.00	31.80	59.00	24.60	150.00	28.50
	15,001-20,000	87.00	30.40	40.00	16.70	127.00	24.10
	20,001-30,000	47.00	16.40	36.00	15.00	83.00	15.80
	อื่น ๆ	10.00	3.50	70.00	29.20	80.00	15.20
	รวม	286.00	100.00	240.00	100.00	526.00	100.00

ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบลวดลายผ้าบาติกในการตัดสินใจซื้อของชาวไทยและชาวต่างชาติ

จากผู้ซื้อผ้าบาติกได้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นและพึงพอใจอยู่ระดับมาก คือ ลวดลายปู ปลา กุ้ง หอย เต่า และปะการัง ค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ 3.6089 แต่ลวดลายปลาจะมีความพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 3.80 โดยผู้ซื้อชาวไทยมีความคิดเห็นพึงพอใจ ค่าเฉลี่ย 3.84 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.76 รองลงมา คือ ลวดลายปะการัง ค่าเฉลี่ย 3.68 โดยผู้ซื้อชาวไทยมีความคิดเห็นพึงพอใจ ค่าเฉลี่ย 3.81 และ ชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.55 ลวดลายดอกกุหลาบ ดอกชบา ดอกลิลาวดี ดอก เฟื่องฟ้า ดอกกล้วยไม้ ดอกจำปา ดอกทานตะวัน ดอกศรีตรัง ดอกบัว และดอกหางช้าง ส่วนใหญ่ผู้ซื้อชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นและพึงพอใจอยู่ระดับมาก ค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ 3.528 แต่ลวดลายดอกกล้วยไม้ จะมีความพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 3.76 โดยผู้ซื้อชาวไทยมีความคิดเห็น พึงพอใจ ค่าเฉลี่ย 3.88 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.65 ลวดลายช้าง ม้า ส่วนใหญ่ผู้ซื้อชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นและพึงพอใจอยู่ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ 3.013 แต่ลวดลายม้าและช้างผู้ซื้อชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นพึงพอใจไม่ต่างกัน ลวดลายผีเสื้อ นก

และไก่ ส่วนใหญ่ผู้ซื้อชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นและพึงพอใจอยู่ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ 3.080 แต่มีสื่ออยู่ระดับพึงพอใจปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.28 ลวดลายไทยกนกประยุกต์ ส่วนใหญ่ผู้ซื้อชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นและพึงพอใจอยู่ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.28 ผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.32 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.25 ลวดลายวงกลม วงรี สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ห้าเหลี่ยม อื่น ๆ ส่วนใหญ่ผู้ซื้อชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นและพึงพอใจอยู่ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.73 ผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 2.69 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 2.73 ลวดลายทิวทัศน์ทั่วไป เช่น ทะเล เรือ อาคารบ้านเรือน ตลาด ส่วนใหญ่ภาพรวมของผู้ซื้อชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นและพึงพอใจอยู่ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.378 แต่ทิวทัศน์ทะเล อยู่ระดับพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 3.51 โดยผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.60 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.41 ลวดลายการ์ตูน ส่วนใหญ่ภาพรวมของผู้ซื้อชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นและพึงพอใจอยู่ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.1 โดยผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.14 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.23 ลวดลาย เครื่องหมาย วิทยาศาสตร์ ลวดลายเครื่องหมายสำหรับเด็ก ส่วนใหญ่ภาพรวมของผู้ซื้อชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นและพึงพอใจอยู่ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.852 แต่เมื่อพิจารณารายข้อจะเห็นว่า ลวดลาย อยู่ระดับพึงพอใจไม่แตกต่าง สำหรับ ลวดลายแหลมพรหมเทพ อาคารชิโนโปรตุกีส เขาตะปู เขาช้าง รองเท้านารี นกแก้วแล้วและเขานาบันน้ำ ส่วนใหญ่ภาพรวมของผู้ซื้อ ชาวไทยและชาวต่างชาติมีความคิดเห็นและพึงพอใจอยู่ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.702 ลวดลายเขาตะปู อยู่ระดับพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 3.86 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

ความคิดเห็นพึงพอใจรูปแบบลวดลายผ้าบาติกในการตัดสินใจซื้อผ้าบาติกของกลุ่มตัวอย่าง

ลวดลาย ดัดแปลง	ปัจจัยที่ทำการศึกษา	ผู้ซื้อผ้าบาติก ชาวไทย		ผู้ซื้อผ้าบาติก ชาวต่างชาติ		รวม		ความพึง พอใจ
		mean	SD	mean	SD	mean	SD	
จาก ธรรมชาติ	ลายจากได้ท้องทะเล							
	ปู	3.46	.952	3.37	.934	3.42	.943	มาก
	ปลา	3.84	.903	3.76	.822	3.80	.864	มาก
	กุ้ง	3.54	.994	3.41	1.016	3.48	1.006	มาก

	ปัจจัยที่ทำการศึกษา	ผู้ซื้อผ้าบาติกชาวไทย		ผู้ซื้อผ้าบาติกชาวต่างชาติ		รวม		ความพึงพอใจ
		mean	SD	mean	SD	mean	SD	
ลดลาย ดัดแปลง จาก ธรรมชาติ	ลายจากได้ท้องทะเล							
	หอย	3.53	1.044	3.45	1.171	3.49	1.109	มาก
	เต่า	3.59	.958	3.50	1.068	3.55	1.015	มาก
	ปะการัง	3.81	.976	3.55	1.128	3.68	1.061	มาก
	รวม					3.6089	1.0115	มาก
	ลายจากดอกไม้							
	กุหลาบ	3.73	.972	3.51	1.076	3.62	1.031	มาก
	ชบา	3.70	.939	3.59	1.022	3.65	.982	มาก
	สีลาวตี	3.81	.948	3.66	1.129	3.73	1.044	มาก
	เฟื่องฟ้า	3.65	1.014	3.49	1.180	3.57	1.102	มาก
	กล้วยไม้	3.88	.990	3.65	1.107	3.76	1.056	มาก
	จำปา	3.56	.979	3.34	1.077	3.45	1.035	มาก
	ทานตะวัน	3.61	.969	3.44	1.072	3.53	1.025	มาก
	ศรีตรัง	3.61	.977	3.37	1.058	3.49	1.025	มาก
	บัว	3.45	.987	3.27	1.091	3.36	1.043	ปานกลาง
ทางช้าง	3.28	.994	3.16	1.078	3.22	1.038	ปานกลาง	
รวม					3.528	1.064	มาก	
ลดลาย ประเภท สัตว์	ลายจากสัตว์สี่เท้า							
	ช้าง	3.09	1.266	2.92	1.264	3.00	1.267	ปานกลาง
	ม้า	3.10	1.220	2.96	1.150	3.03	1.187	ปานกลาง
	รวม					3.013	1.233	ปานกลาง
	ลายจากสัตว์ปีก							
	ผีเสื้อ	3.40	1.218	3.16	1.353	3.28	1.292	ปานกลาง
	นก	3.12	1.211	3.09	.993	3.10	1.106	ปานกลาง
	ไก่	2.84	1.068	2.96	.944	2.90	1.009	ปานกลาง
รวม					3.080	1.169	ปานกลาง	
ลดลาย ประเภท ลายไทย	ลายไทยฯ	3.32	1.189	3.25	1.005	3.28	1.100	ปานกลาง
ลดลาย ประเภท เรขาคณิต	วงกลม/วงรี/ สามเหลี่ยม/ สี่เหลี่ยม/ห้าเหลี่ยม อื่นๆ	2.69	1.179	2.77	1.019	2.73	1.102	ปานกลาง

ลวดลาย ประเภท อื่น ๆ	ปัจจัยที่ทำการศึกษา	ผู้ซื้อผ้าบาติก ชาวไทย		ผู้ซื้อผ้าบาติก ชาวต่างชาติ		รวม		ความพึง พอใจ
		mean	SD	mean	SD	mean	SD	
	ลายทิวทัศน์							
	ทะเล เรือ	3.60	1.151	3.41	1.085	3.51	1.121	มาก
	อาคาร บ้านเรือน ตลาด	3.27	1.106	3.28	1.054	3.27	1.079	ปานกลาง
	รวม					3.378	1.125	ปานกลาง
	ลายสัญลักษณ์							
	เครื่องหมายวิทยุ ฯ	2.82	1.075	2.81	1.049	2.82	1.061	ปานกลาง
	เครื่องหมาย สำหรับเด็ก	2.89	1.141	2.90	1.108	2.89	1.124	ปานกลาง
	รวม					2.852	1.096	ปานกลาง
ลวดลาย ประเภท สัตว์	ลายการ์ตูน	3.14	1.113	3.23	1.145	3.19	1.129	ปานกลาง
ลวดลาย ประเภท เอกลักษณ์ ของจังหวัด	แหลมพรหมเทพ	3.95	1.034	3.69	1.109	3.82	1.079	มาก
	ชีโน ปอร์ตุเกส	3.93	.924	3.73	.922	3.83	.927	มาก
	เขาคะปูลู	3.93	.911	3.79	.985	3.86	.951	มาก
	เขาช้าง	3.73	.997	3.59	1.029	3.66	1.014	มาก
	รองเท้านารี	3.67	.981	3.51	1.138	3.59	1.065	มาก
	นกแก้วแล้ว	3.65	.963	3.59	1.056	3.62	1.010	มาก
	เขานาบน้ำ	3.60	.918	3.55	1.048	3.58	.984	มาก
	รวม					3.702	1.022	มาก

ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อผ้าบาติก
ของชาวไทย และชาวต่างชาติ

จากผู้ซื้อผ้าบาติกได้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ปัจจัยด้านการออกแบบลวดลาย
ส่วนใหญ่ภาพรวมมีความคิดเห็นพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.786 ประเด็น
ลวดลายเหมาะสมกับผ้าอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.0400 โดยผู้ซื้อชาวไทย
ค่าเฉลี่ย 4.003 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.760 รองลงมาลวดลายบ่งบอกถึง
เอกลักษณ์ ค่าเฉลี่ย 3.9850 ผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.990 และชาวต่างชาติ
ค่าเฉลี่ย 3.663 ลวดลายสีสนหลากหลายมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผ้าบาติกมาก
ค่าเฉลี่ย 3.9000 โดยผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.883 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย

3.600 ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า ภาพรวมผู้ซื้อมีความพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 3.704 เมื่อแยกรายข้อแล้ว ประเภทของเสื้อผ้าบาติกมีให้เลือกอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.2933 โดยผู้ซื้อผ้าบาติกของชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.747 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.569 รองลงมาการตัดเย็บมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผ้าบาติกมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.2467 โดยผู้ซื้อผ้าบาติกของชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.826 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.716 ความสบายของเนื้อผ้าที่สวมใส่ มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.2317 โดยผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.866 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.645 ปัจจัยด้านราคา พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.662 เมื่อแยกรายข้อด้านมีราคาให้เลือกหลากหลาย อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.8550 โดยผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.809 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.583 รองมา ราคาเหมาะสมอยู่ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.8217 โดยผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.836 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.490 ปัจจัยช่องทางการจัดจำหน่าย ผู้ซื้อมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.533 เมื่อแยกรายข้อด้านการมีห้องทดลองสวมเสื้อผ้าบาติก อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.1117 โดยผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.486 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.463 รองลงมาคือมีป้ายบอกราคาเหมาะสมอยู่ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.1017 โดยผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.480 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.450 สามารถหาซื้อได้ง่ายและสะดวกอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.0150 โดยผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.846 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.550 ปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาด พบว่า ผู้ซื้อมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.297 เมื่อแยกรายข้อจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลด้านการให้บริการ และคำแนะนำของผู้ขายอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.8900 โดยผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.763 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 4.114 รองลงมา คือ ความสุภาพและอัธยาศัยของผู้ขายอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.2683 โดยผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.757 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.510 ปัจจัยด้านพฤติกรรม พบว่า ด้านซื้อผ้าบาติกเพราะชอบลวดลายและสีสันทัน ความคิดเห็นพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.5317 โดยผู้ซื้อผ้าบาติกของชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.776 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.381 รองลงมา คือ ชอบเลือกซื้อเสื้อผ้าบาติก อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.2867 โดยผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.383 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.278 และซื้อผ้าบาติกเพื่อไปงานเลี้ยง/สังสรรค์ อยู่ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.9617 โดยผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.541 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.110 ส่วนประเด็นชอบเลือกซื้อผ้าบาติกประเภทอื่น ๆ (เช่น ผ้าเช็ดหน้า ผ้าพันคอ ผ้าขึ้น

ภาพติดผาผนัง อื่นๆ) พบว่า ส่วนใหญ่ภาพรวมมีความคิดเห็นพึงพอใจที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อผ้าบาติกอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.374 เมื่อพิจารณา รายชื่อจะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลตัดสินใจซื้อผ้าบาติกประเภทผ้าเช็ดหน้า มีความคิดเห็นพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.1117 โดยผู้ซื้อผ้าบาติกของชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.547 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.403 รองลงมา คือ ผ้าพันคอ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.0433 โดยผู้ซื้อผ้าบาติกของชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.480 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.333 นิยมซื้อผ้าบาติกที่แหล่งผลิตและขาย มีความคิดเห็นพึงพอใจอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ค่าเฉลี่ย 4.1400 โดยผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.595 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.413 รองลงมา คือ ซื้อผ้าบาติกเพื่อเป็นเครื่องแบบ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.0767 โดยผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.393 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.164 นิยมซื้อผ้าบาติกที่ร้านขายผ้าทั่วไป อยู่ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.0117 โดยผู้ซื้อชาวไทย ค่าเฉลี่ย 3.480 และชาวต่างชาติ ค่าเฉลี่ย 3.270 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นพึงพอใจปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อผ้าบาติกของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยที่ทำการศึกษา		ผู้ซื้อผ้าบาติกชาวไทย		ผู้ซื้อผ้าบาติกชาวต่างชาติ		รวม		ความพึงพอใจ
		mean	SD	mean	SD	mean	SD	
ด้านการออกแบบลาย	ลวดลายสวยงาม	3.880	1.036	3.563	1.133	3.8800	4.04098	มาก
	ลวดลายเหมาะสมกับผ้า	4.003	0.831	3.760	0.919	4.0400	3.98139	มาก
	ลวดลายบ่งบอกถึงเอกลักษณ์	3.990	0.899	3.663	1.132	3.9850	4.02058	มาก
	ลวดลายสีสันหลากหลาย	3.883	1.008	3.600	1.311	3.9000	4.06294	มาก
	รวม					3.786	1.064	มาก
ด้านผลิตภัณฑ์	ประเภทของเสื้อผ้าบาติกมีให้เลือก	3.747	0.937	3.569	1.058	4.2933	7.82918	มากที่สุด
	ขนาดของเสื้อผ้าบาติก	3.839	0.887	3.560	1.115	3.8583	4.02101	มาก
	รูปแบบทันสมัย	3.822	0.963	3.663	1.090	4.0600	5.59063	มาก
	การตัดเย็บ	3.826	0.944	3.716	1.097	4.2467	6.79972	มากที่สุด

ปัจจัยที่ทำการศึกษา		ผู้ซื้อผ้าบาติกชาวไทย		ผู้ซื้อผ้าบาติกชาวต่างชาติ		รวม		ความพึงพอใจ
		mean	SD	mean	SD	mean	SD	
ด้าน ผลิตภัณฑ์	ผลิตภัณฑ์มีให้เลือกหลากหลายประเภท	3.776	0.952	3.617	1.143	3.8550	4.03085	มาก
	ความสบายของเนื้อผ้าที่สวมใส่	3.866	0.900	3.645	1.145	4.2317	6.80234	มากที่สุด
	ความคงทนของสีผ้าบาติก	3.870	0.912	3.603	1.188	3.8950	4.03250	มาก
	ชื่อเสียงของผ้าบาติก	3.803	0.944	3.537	1.122	3.8283	4.02938	มาก
	รวม					3.704	1.055	มาก
ด้าน ราคา	ราคาเหมาะสม	3.836	1.015	3.490	1.212	3.8217	4.05264	มาก
	มีราคาให้เลือกหลากหลาย	3.809	0.952	3.583	1.161	3.8550	4.03416	มาก
	สามารถต่อรองราคา	3.732	0.956	3.560	1.213	3.8050	4.04362	มาก
	รวม					3.662	1.107	มาก
	สามารถหาซื้อได้ง่ายและสะดวก	3.846	1.033	3.550	1.265	4.0150	5.61908	มาก
ด้านช่อง ทางการจัด จำหน่าย	ซื้อได้โดยผ่านทางเว็บไซต์หรือตัวแทน	3.612	0.995	3.443	1.057	3.6867	4.03099	มาก
	การจัดวางสินค้าของผ้าบาติกมีความหลากหลายและเหมาะสม	3.645	0.902	3.493	1.178	3.7283	4.03505	มาก
	มีป้ายบอกราคาระบุเหมาะสม	3.480	1.156	3.450	1.311	4.1017	7.87770	มาก
	มีห้องทดลองสวมเสื้อผ้าบาติก	3.486	1.054	3.463	1.194	4.1117	7.86059	มาก
	รวม					3.533	1.146	มาก
ด้านการ ส่งเสริม การตลาด	ความสุภาพและอัธยาศัยของผู้ขาย	3.757	1.013	3.510	1.172	4.2683	7.84446	มากที่สุด
	การให้บริการและคำแนะนำของผู้ขาย	3.763	0.910	4.114	4.880	4.8900	10.09428	มากที่สุด
	โฆษณาทางหนังสือพิมพ์	3.285	1.119	3.224	1.269	4.2117	9.60802	มากที่สุด
	โฆษณาผ่านทางแผ่นพับ/ใบปลิว	3.199	1.186	3.203	1.286	3.8400	7.89905	มาก

ปัจจัยที่ทำการศึกษ		ผู้ซื้อผ้าบาติกชาวไทย		ผู้ซื้อผ้าบาติกชาวต่างชาติ		รวม		ความพึงพอใจ
		mean	SD	mean	SD	mean	SD	
ด้านการส่งเสริมการตลาด	โฆษณาผ่านทางป้ายกลางแจ้ง	3.142	1.179	3.147	1.165	3.7833	7.89368	มาก
	โฆษณาผ่านทางอินเทอร์เน็ต	3.122	1.190	3.093	1.237	3.7467	7.90295	มาก
	ข้อมูลคุณสมบัติของผ้าบาติกได้เหมาะสม	3.353	1.133	3.293	1.166	4.1200	8.77975	มาก
	จัดอบรมและให้ความรู้ร้านบาติก	3.369	1.111	3.160	1.137	4.0617	8.78235	มาก
	รวม					3.297	1.197	ปานกลาง
ด้านพฤติกรรม	ซื้อผ้าบาติกเพราะชอบลวดลายและสีเส้น	3.776	1.058	3.381	1.202	4.5317	9.57088	มากที่สุด
	ซื้อผ้าบาติกเพื่อไปงานเลี้ยง/สังสรรค์	3.541	1.095	3.110	1.117	3.9617	7.87275	มาก
	ชอบเลือกซื้อเสื้อผ้าบาติก	3.383	1.157	3.278	1.087	4.2867	9.59225	มากที่สุด
	ชอบซื้อผ้าบาติกประเภทอื่น ๆ							
	ผ้าเช็ดหน้า	3.547	1.178	3.403	1.197	4.1117	7.86972	มาก
	ผ้าพันคอ	3.480	1.275	3.333	1.322	4.0433	7.89274	มาก
	ผ้าซิ่น	3.470	1.176	3.307	1.185	4.0250	7.87577	มาก
	ภาพติดฝาผนัง	3.365	1.203	3.270	1.209	3.9550	7.88500	มาก
	รวม					3.374	1.248	ปานกลาง
	นิยมซื้อผ้าบาติกที่แหล่งผลิตและขาย	3.595	1.079	3.413	1.064	4.1400	7.85110	มาก
	นิยมซื้อผ้าบาติกที่ร้านขายผ้าทั่วไป	3.480	1.126	3.270	1.184	4.0117	7.87347	มาก
	นิยมซื้อผ้าบาติกจากตัวแทนจำหน่าย	3.424	1.044	3.430	1.069	3.9050	6.82840	มาก
	ซื้อผ้าบาติกเพื่อเป็นเครื่องแบบ	3.395	1.242	3.164	1.309	4.0767	8.80170	มาก
	ซื้อผ้าบาติกตามความนิยมของตัวเองและสมาชิกในครอบครัว	3.316	1.189	3.183	1.263	3.7283	6.86924	มาก

ปัจจัยที่ทำการศึกษา		ผู้ซื้อผ้าบาติก ชาวไทย		ผู้ซื้อผ้าบาติก ชาวต่างชาติ		รวม		ความพึง พอใจ
		mean	SD	mean	SD	mean	SD	
ด้าน พฤติกรรม	ซื้อผ้าบาติกตาม นโยบายของสถาบัน /องค์กร	3.394	1.212	3.100	1.420	3.7250	6.88804	มาก
	รวม					3.931	1.183	ปานกลาง

อภิปรายผล

ผลการศึกษครั้งนี้จะเห็นว่า ข้อมูลทั่วไปเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ในกลุ่มของผู้ซื้อผ้าบาติกของชาวไทยและชาวต่างชาติ อายุระหว่าง 20-29 ปี ระดับการศึกษาของผู้ซื้อผ้าบาติกส่วนใหญ่อยู่ระดับปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับภุรา อาแล (2548, บทคัดย่อ) ได้สรุปว่า ผู้บริโภคกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ช่วงอายุระหว่าง 26-30 ปี มีการศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมการตลาดกับพฤติกรรมการซื้อผ้าบาติกใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากภาพรวมจะเห็นได้ว่า เพศ อายุ เชื้อชาติ ภูมิภาค การศึกษา ศาสนา อาชีพ และรายได้เป็นตัวแปรสำคัญของปัจจัยในการตัดสินใจซื้อผ้าบาติกของชาวไทยและชาวต่างชาติมาก ซึ่งให้เห็นได้ว่าปัจจัยส่วนบุคคลมีบทบาทต่อกลุ่มผู้ซื้อหรือผู้บริโภคเป็นสำคัญที่จะทำให้ผู้ซื้อเกิดความตัดสินใจซื้อผ้าบาติกดังนั้นสรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วยอายุและลำดับขั้นตอนของวงจรชีวิตของคนที่ซื้อสินค้าและบริการที่แตกต่างกันไปตลอดช่วงชีวิต อาชีพ ก็เช่นเดียวกันผู้บริโภคที่อยู่ในอาชีพที่แตกต่างกัน ความต้องการก็แตกต่างกันออกไป รวมไปถึงเศรษฐกิจและนอกจากนี้ปัจจัยด้านสังคมในเรื่องของรายได้ผู้ซื้อมีรายได้มากช่วง 10,001-15,000 บาท นิยมซื้อผ้าบาติก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบลวดลายผ้าบาติกในการตัดสินใจซื้อของชาวไทย และชาวต่างชาติเกี่ยวกับลวดลายใต้ท้องทะเลเพียงพอใจอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาจะเห็นว่าปัจจัยที่สำคัญเกี่ยวกับลวดลายธรรมชาติใต้ท้องทะเลผู้ซื้อยังมีความต้องการมากประกอบกับความสนใจของผู้ซื้อ ซึ่งสอดคล้องกับภูมิประเทศหรือสภาพของท้องถิ่นทั้งสามจังหวัด (ภูเก็ต พังงา และกระบี่) ที่ทำให้ผู้ซื้อผ้าบาติกชอบและต้องการตามที่ปรัชญา อภรณ์ (2537, น. 22) กล่าวว่า การออกแบบลวดลายผ้าบาติกจะต้องสอดคล้องกับลักษณะภูมิประเทศ เช่น เมืองชายทะเลก็นำ รูปปลา ปู กุ้ง เต่า หอย และปะการัง มาเป็นแบบ เพื่อเป็นที่ต้องการ

ของตลาด ลวดลายดอกกุหลาบ ดอกชบา ดอกลีลาวดี ดอกเฟื่องฟ้า ดอกกล้วยไม้ ดอกจำปา ดอกทานตะวัน ดอกศรีตรัง ดอกบัวและดอกหางช้าง ส่วนใหญ่ ผู้ซื้อชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมและชอบ มีความคิดเห็นและพึงพอใจอยู่ระดับมาก ลวดลายช้าง ม้า ลวดลายผีเสื้อ นก และไก่ มีความคิดเห็นและพึงพอใจอยู่ระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับทวิรัตน์ กุลดำรงวิวัฒน์ (2543, บทคัดย่อ) ได้สรุปว่า ความคิดเห็นในเรื่องความนิยมผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกส่วนใหญ่เป็นภาพดอกไม้ สัตว์ พรรณพฤกษา ส่วนลวดลายไทยกนกประยุกต์ ลวดลายวงกลม วงรี สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ห้าเหลี่ยม และอื่น ๆ ส่วนใหญ่ผู้ซื้อชาวไทยและชาวต่างชาติ มีความคิดเห็นและพึงพอใจอยู่ระดับปานกลาง ผู้ซื้อไม่ค่อยนิยมมากนักจัดอยู่ระดับปานกลางอาจเนื่องมาจากช่างเขียนในพื้นที่ภูเก็ต พังงา และกระบี่ไม่นิยมเขียน ดั่งเช่นงานวิจัยของโสภณ ศุภวิริยากร (2552, น. 90-97) สรุปว่า รูปแบบลวดลายของผ้าบาติกในกลุ่มจังหวัดอันดามัน ลวดลายกนกประยุกต์ จังหวัดภูเก็ตนิยมเขียน ส่วนจังหวัดพังงา และกระบี่ไม่นิยมเขียน ลวดลายเรขาคณิต จังหวัดภูเก็ต และกระบี่ไม่นิยมเขียน แต่จังหวัดพังงา นิยมเขียน ดังนั้น ชี้ให้เห็นได้ว่าปัจจัยที่สำคัญส่วนหนึ่งของผู้ซื้อผ้าบาติกที่ตัดสินใจเลือกซื้อลวดลายผ้าบาติกนั้นอาจขึ้นอยู่กับด้านสังคมและวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมหรือบริบทของแหล่งผลิตของงานบาติกที่ผลิตนิยมเสนอรูปแบบลายดังกล่าวมาน้อยเพียงใด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อผ้าบาติก ปัจจัยด้านการออกแบบ มีความต้องการมากซึ่ง ชูชัย สมิทธิไกร (2553, น. 224) สรุปว่า การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ปัจจัยที่มีอิทธิพลเกิดจากความรู้สึกเกี่ยวพันของตัวเองโดยเฉพาะปัจจัยส่วนบุคคลกับ คุณลักษณะของบุคคล เช่น ภาพลักษณ์ของตนเอง สุขภาพหรือความงามทางร่างกาย หากรับรู้ว่าคุณค่านั้นสนับสนุนให้ตัวเอง เช่น เลือกซื้อสินค้าเครื่องสำอาง เพราะเป็นผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลต่อตนเองด้านความงาม เป็นต้น ดังนั้นผู้ซื้อหรือผู้บริโภคสินค้าของชาวไทยและชาวต่างชาติ ในประเด็นลวดลายสวยงาม ลวดลายเหมาะสมกับผ้า ลวดลายบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ และลวดลายสันหลากหลาย ดังนั้น จึงส่งผลต่อผู้ซื้อผ้าบาติก เห็นได้ว่า ผู้ซื้อมีความต้องการด้านภาพลักษณ์ของตนเองเช่นเดียวกัน ด้านผลิตภัณฑ์มีความต้องการมาก สอดคล้องกับงานวิจัย ภูตรา อาแล (2548, บทคัดย่อ) สรุปว่า ส่วนประสมการตลาดของผ้าบาติกผู้บริโภคให้ความสำคัญด้านผลิตภัณฑ์ และด้านราคาอยู่ในระดับมาก ด้านราคา ด้านช่องทางจัดจำหน่าย ผู้ซื้อชาวไทยและชาวต่างชาติมีพฤติกรรมในการตัดสินใจซื้อผ้าบาติกนั้นมีความต้องการมาก สอดคล้องกับ

ธงชัย สันติวงษ์ (2534, น. 36) สรุปว่า แนวคิดส่วนประสมการตลาดปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ของสินค้านั้นจะต้องประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ สถานที่หรือช่องทางจัดจำหน่าย การส่งเสริมการจัดจำหน่ายและราคา โดยประเด็นของราคา กำหนดราคาให้ถูกต้องเหมาะสม ในเรื่องราคานี้จะเป็นใจกลางของส่วนประสมของการตลาดทั้งหมดและเป็นตัวกลไกที่สามารถดึงดูดความสนใจให้เกิดขึ้นมาได้ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผู้ซื้อควรเห็นความสำคัญให้มาก คือ ด้านมีห้องทดลองสวมเสื้อผ้าบาติก มีป้ายบอกราคาเหมาะสม สามารถหาซื้อได้ง่ายและสะดวก การจัดวางสินค้าของผ้าบาติกและซื้อได้โดยผ่านทางเว็บไซต์หรือตัวแทน ด้านส่งเสริมการตลาด ผู้ซื้อพึงพอใจอยู่ระดับปานกลาง โดยเฉพาะให้ความสำคัญกับด้านการให้บริการและคำแนะนำของผู้ขายและความสุภาพและอัธยาศัยของผู้ขายมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย นงคราญไชยเมือง (2552, น. 56) สรุปว่า ปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาด ประเด็นคนขายให้คำแนะนำเกี่ยวกับสินค้าได้ดีและเจ้าของร้านมีอัธยาศัยที่ดี ระดับปานกลาง ดังนั้นชี้ให้เห็นว่าปัจจัยด้านการให้บริการและคำแนะนำของผู้ขายและความสุภาพและอัธยาศัยของผู้ขาย ในประเด็นนี้ควรเห็นความสำคัญมากที่สุด ส่วนด้านพฤติกรรม ผู้ซื้อมีความพึงพอใจมาก เช่น ด้านส่งเสริมการตลาดตั้งแต่พฤติกรรมการ (ซื้อผ้าบาติกเพราะชอบลวดลายและสีสัน ซื้อผ้าบาติกเพื่อไปงานเลี้ยง / สังสรรค์ ชอบเลือกซื้อผ้าบาติกประเภทอื่น ๆ ฯลฯ) ซึ่ง ชูชัย สมิทธิกร (2553, น. 8) สรุปว่า ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของผู้บริโภค แบ่งออกได้ 2 ประเด็น คือ ด้านปัจจัยภายใน และด้านปัจจัยภายนอก ซึ่งปัจจัยภายใน ประกอบด้วย การเรียนรู้ แรงจูงใจ บุคลิกภาพ ค่านิยมและวิถีชีวิตส่วนปัจจัยภายนอกที่สำคัญที่เชื่อมโยงถึงพฤติกรรมของพฤติกรรมที่ทำให้ผู้ซื้อชาวไทยและชาวต่างชาติตัดสินใจซื้อผ้าบาติกต้องอาศัยด้านครอบครัว (ความคิดเห็น ค่านิยม) กลุ่มอ้างอิง (ครอบครัว เพื่อนสนิท เพื่อนบ้าน) วัฒนธรรม (วัฒนธรรมพื้นฐาน วัฒนธรรมย่อย) ชนทางสังคม (รายได้ อาชีพ ฯลฯ) เป็นต้น

สรุป

งานวิจัยครั้งนี้จะเห็นว่า ผ้าบาติกมีความสำคัญมากในแถบฝั่งอันดามัน ถือว่าเป็นธุรกิจหนึ่งที่ทำรายได้ให้แก่จังหวัดโดยเฉพาะจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ เพราะเป็นสินค้าที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวและคนทั่วไปสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการและผู้ซื้อหาซื้อเป็นของฝากกลับบ้าน ดังนั้น การตัดสินใจ

ซื้อของผู้บริโภคเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการตัดสินใจซื้อผ้าบาติก งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ สองประเด็นด้วยกัน คือ ประเด็นแรก เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบลวดลายผ้าบาติกของผู้ซื้อ และประเด็นที่สอง เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อผ้าบาติกของชาวไทยและชาวต่างชาติ ในจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างเฉพาะผู้ซื้อหรือผู้เคยซื้อผ้าบาติก ชาวไทย 100 คน ชาวต่างชาติ 100 คน ในเขตพื้นที่ภูเก็ต พังงา และกระบี่ รวมทั้งหมด 600 คน โดยวิธีการสุ่มแบบโควตา (quota sampling) และใช้ชุดแบบสอบถาม (questionnaires) มี 2 ชุด คือ ชุดภาษาไทย และภาษาอังกฤษ จากการศึกษาครั้งนี้ ทัศนคติความคิดเห็นรูปแบบลวดลายผ้าบาติกในการตัดสินใจซื้อของชาวไทยและชาวต่างชาติ มีความคิดเห็นอยู่ระดับมาก เช่น ลวดลายประเภท ปลา ปะการัง ดอกกล้วยไม้ ดอกสิลาวตี ลวดลายเขาเตปู ชีโน ปอร์ตุเกส แลลมพหรมเทพ รวมทั้งปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ประเภทของเสื้อผ้าบาติกมีให้เลือก ผู้ซื้อเห็นความสำคัญมากที่สุด ตลอดจนด้านราคามีให้เลือกหลากหลาย ราคาเหมาะสม ผู้ซื้อเห็นความสำคัญมาก ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย การมีห้องทดลองสวมเสื้อผ้าบาติกมีให้เลือก ผู้ซื้อเห็นความสำคัญมาก ด้านส่งเสริมการตลาด ประเด็นการให้บริการและคำแนะนำของผู้ขาย ผู้ซื้อเห็นความสำคัญมากที่สุด ส่วนปัจจัยด้านพฤติกรรม ประเด็นการซื้อผ้าบาติก เพราะชอบลวดลายและสีส่น ผู้ซื้อเห็นความสำคัญมากที่สุด จากผลการศึกษาข้างต้นจะได้ทราบถึงลวดลายของผ้าบาติกและปัจจัยในการตัดสินใจซื้อของผู้ซื้อ อย่างไรก็ตามหากมีหน่วยงานและสถาบันร่วมกันทั้งผู้ประกอบการเชื่อมั่นได้ว่าการพัฒนาอาชีพธุรกิจการทำผ้าบาติกฝั่งอันดามันมีประสิทธิภาพและพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมสนับสนุน อบรมฝึกฝนการออกแบบและการผลิตผ้าบาติกให้คนรุ่นใหม่และอนุรักษ์ไว้ต่อไป

สถานประกอบการควรส่งเสริมและปรับปรุงการผลิตและโดยเฉพาะการออกแบบลายให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค

หน่วยงานของรัฐ เช่น สำนักงานแรงงานจังหวัด สำนักงานการค้าภายในจังหวัดร่วมกับผู้ประกอบการหาช่องทางส่งเสริมหรือจัดการด้านช่องทางการจัดจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภครวมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงกลุ่มลูกค้า

ควรมีการขยายการศึกษาลวดลายผ้าบาติกและปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อของกลุ่มอื่นๆในเขตพื้นที่ทางตอนล่างของภาคใต้หรือทางภาคอื่นที่มีการผลิตผ้าบาติก

ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อผ้าบาติกประเภทผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในกลุ่มวัยรุ่น ตลอดจนถึงรูปแบบตลาดที่ต้องการ

ควรมีการศึกษาผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นๆ เช่น กระเป๋า ภาพตกแต่ง ที่นอกเหนือจากผ้าบาติกในเขตพื้นที่ฝั่งอันดามันหรือภาคอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- ชมรมศิษย์เก่าศิลปสถาบันราชภัฏภูเก็ต, (2541). **นิทรรศการศิลปะและวิชาการ รำลา – รำลึก ลุงชู [สุจิตร์]**. ภูเก็ต: ผู้แต่ง. ชูชัย สมิตไกร. (2553). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวิรัตน์ กุลดาราวัฒน์. (2543). **ประเภทและลักษณะรูปแบบของตลาดบนผลิตภัณฑ์บาติกที่ผู้ซื้อและเทคนิคเชิงพาณิชย์ในการทำผ้าบาติกในจังหวัดภูเก็ต** (รายงานการวิจัย). ภูเก็ต, สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2534). **การตลาด สำหรับนักบริหาร**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นันทา โรจนอุดมศาสตร์. (2536). **การทำผ้าบาติก**. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- ปรัชญา อารมณ์. (2537). **มาเรียนบาติกกันเถอะ**. ภูเก็ต: ม.ป.พ.
- ปิ่นตูกานโอทอปภูเก็ต**. (2554, 21 กันยายน). เสี่ยงได้ [ฉบับอิเล็กทรอนิกส์] ค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2554 จาก [http://www.siangtai.com/new/index5.php?name=hot news & file=readnews & id=3599](http://www.siangtai.com/new/index5.php?name=hot%20news%20&file=readnews%20&id=3599).
- ภูตรา อาแล. (2548). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมการตลาดกับพฤติกรรมซื้อผ้าบาติกใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2548 สารสังเขปวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิตทาง บริหารธุรกิจมหาบัณฑิตวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ปีการศึกษา 2548.
- สาคร คันธโชติ. (2528). **การออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์**. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์
- สุตารา สุขฉายา. (2543). **เพื่อความเข้าใจแผ่นดินภูเก็ต**. สารคดี. 147
- โสภณ ศุภวิริยากร. (2552). **รูปแบบตลาดผ้าบาติกในกลุ่มจังหวัดอันดามัน**. (รายงานการวิจัย). ภูเก็ต: คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต.
- หจก. โยฮัน เวิร์ลด์เคมริช. (ม.ป.ป.). **ประวัติผ้าบาติก**. ภูเก็ต: ม.ป.พ.
- อิชิยา ซึเนโง. (2542, 18 พฤศจิกายน). **เดลินิวส์ว่าไรต์. เดลินิวส์**, หน้า 5.